

Annika Eklund

046-359 51 67

annika.eklund@lund.se

Kultur- och fritidsnämnden

Yttrande avseende kulturpolitiskt program för Lunds kommun

Sammanfattning

Den 15 mars 2018 beslutade kultur- och fritidsnämnden att godkänna ett förslag till kulturpolitiskt program för Lunds kommun samt att översända det till kommunfullmäktige för fastställande. Kommunfullmäktige beslutade den 30 augusti 2018 att återremittera programmet till kommunstyrelsen med uppdrag att utreda vad det får för konsekvenser att verksamhetsuppdragen för Lunds konsthall och Kulturskolan utgår och istället skrivs in i programmet samt om det uppstår negativa konsekvenser för det "fria kulturlivet" utifrån programmets intentioner. Kommunkontoret har sedan remitterat ärendet vidare till kultur- och fritidsnämnden för yttrande.

Sedan tidigare omfattas två enheter inom kulturverksamheten, Lunds kulturskola och Lunds konsthall, av särskilda verksamhetsuppdrag, som beslutades av kultur- och fritidsnämnden 2012 respektive 2014. Dessa verksamhetsuppdrag utgör en särskild form av styrdokument, som inte förekommer i andra förvaltningar och som har en otydlig ställning i förhållande till övriga styrdokument i Lunds kommun.

Innehållet i verksamhetsuppdragen har nu arbetats in i det kulturpolitiska programmets utvecklingsområden och prioriteringar för att säkerställa att programmet håller fast vid de intentioner, som verksamhetsuppdragen ger uttryck för. För att åstadkomma ökad tydlighet vid styrning och uppföljning beslutade kultur- och fritidsnämnden den 17 maj 2018 att det kulturpolitiska programmet för Lunds kommun ska ersätta verksamhetsuppdragen för Lunds konsthall respektive Lunds kulturskola vid fastställande i kommunfullmäktige. Kultur- och fritidsförvaltningen gör bedömningen, nu som då, att det inte får några negativa konsekvenser för Kulturskolan och Lunds konsthall att verksamhetsuppdragen ersätts av det kulturpolitiska programmet.

Beslutsunderlag

Kultur- och fritidsförvaltningens tjänsteskrivelse den 2 oktober 2018 (denna skrivelse)
Förslag till kulturpolitiskt program, den 15 mars 2018, § 35, med tilläggsmarkeringar den 2 oktober 2018
Verksamhetsuppdrag för Lunds kulturskola och Lunds konsthall med tilläggscommentarer, den 2 oktober 2018
Kommunfullmäktiges beslut den 30 augusti 2018, § 116
Kultur- och fritidsnämndens beslut den 17 maj 2018, § 65
Kultur- och fritidsnämndens beslut den 15 mars 2018, § 35

Barnets bästa

Barn berörs indirekt av beslutet, inte minst då de utgör en primär målgrupp för Lunds kulturskola. Om verksamhetsuppdraget ersätts av det kulturpolitiska programmet, bedöms detta dock inte ha några negativa konsekvenser för barn. En ökad tydlighet kring styrningen av kulturverksamheten innebär istället fördelar för barn, då den underlättar uppföljning och möjliggör transparens i förhållande till allmänheten, däribland de elever som tar del av Kulturskolans utbud.

Ärendet

Bakgrund

Den 15 mars 2018 beslutade kultur- och fritidsnämnden att godkänna ett förslag till kulturpolitiskt program för Lunds kommun samt att översända det till kommunfullmäktige för fastställande. Programmet omfattar hela den kommunala kulturverksamheten och syftar till att skapa en långsiktigt hållbar utveckling inom det kulturpolitiska området.

Kommunfullmäktige beslutade den 30 augusti 2018 att återremittera programmet till kommunstyrelsen med uppdrag att utreda vad det får för konsekvenser att Kulturskolans och Lunds konsthalls uppdrag utgår och istället skrivs in i programmet samt om det uppstår negativa konsekvenser för det "fria kulturlivet" utifrån programmets intentioner. Kommunkontoret har sedan remitterat ärendet vidare till kultur- och fritidsnämnden för yttrande.

Processen kring framtagandet av det kulturpolitiska programmet har skett mot bakgrund av den översyn av styrdokument, som har genomförts inom kultur- och fritidsförvaltningen under 2016-2017, vilken nämnden löpande har informerats om. Syftet med översynen har varit att skapa en ökad tydlighet i förhållande till allmänheten, aktiva inom området, förtroendevalda och medarbetare när det gäller styrning och uppföljning av kultur- och fritidsverksamheten.

Enligt den struktur som översynen har resulterat i kommer intentionerna i varje politiskt beslutat program att konkretiseras i treåriga handlingsplaner, som i sin tur bryts ner i ettåriga verksamhetsplaner. Detta gäller redan för det idrottspolitiska programmet och biblioteksplanen och kommer enligt beslut i kultur- och fritidsnämnden den 15 mars 2018 att gälla även för det ungdomspolitiska och det kulturpolitiska programmet. Denna struktur harmonierar också med det förslag till program för styrning, som kommunstyrelsens arbetsutskott har remitterat till samtliga nämnder och styrelser för yttrande, diarienummer KU 2018/0355.

Berörda verksamheter

Sedan tidigare omfattas två enheter inom kulturverksamheten, Lunds kulturskola och Lunds konsthall, av särskilda verksamhetsuppdrag, som har beslutats av kultur- och fritidsnämnden. Syftet med verksamhetsuppdragen är, enligt den inledande texten i respektive dokument, att ange vad verksamheten ska uppnå och varför detta är viktigt.

Tidigare har det också funnits politiskt beslutade verksamhetsuppdrag för skolbibliotekscentralen och för den öppna ungdomsverksamheten. Kultur- och fritidsnämnden beslutade under 2017 att låta verksamhetsuppdraget för skolbibliotekscentralen upphöra i samband med att den nya biblioteksplanen trädde i kraft. På motsvarande sätt har nämnden den 15 mars 2018, § 34, beslutat att verksamhetsuppdraget för den öppna ungdomsverksamheten ska sluta gälla när det nya ungdomspolitiska programmet träder i kraft, vilket också skedde den 30 augusti 2018 genom att kommunfullmäktige beslutade att godkänna programmet. I båda fallen har innehållet och intentionerna i verksamhetsuppdragen införlivats i de nya programmen, som i sin tur kommer att brytas ner i handlings- och verksamhetsplaner.

Otydlig status

Problemet med verksamhetsuppdragen är att de utgör en egen form av styrdokument, som inte har någon tydlig plats i nämndens eller kommunens struktur för styrning och uppföljning. Deras ställning i förhållande till de politiskt beslutade programmen är otydlig, vilket innebär svårigheter för både den politiska nivån och för kulturverksamheten vid planering och uppföljning. Det föreligger också en påtaglig risk för dubbel styrning och för en otydlighet i förhållande till allmänheten, förtroendevalda och medarbetare.

En nationell utblick har inte resulterat i exempel från andra kommuner på liknande lösningar gällande styrning och uppföljning.

Politiskt beslutade verksamhetsuppdrag förefaller vara en konstruktion, som är unik för kultur- och fritidsnämnden i Lunds kommun. Dessutom finns det inte någon motsvarighet till uppdragen i det förslag till program för styrning, som kommunstyrelsens arbetsutskott har remitterat till samtliga nämnder och styrelser för yttrande.

Alternativ till verksamhetsuppdrag

För att säkerställa att förslaget till kulturpolitiskt program är tillräckligt heltäckande för att omfatta hela den kommunala kulturverksamheten har intentionerna i verksamhetsuppdragen för Lunds kulturskola respektive Lunds konsthall inarbetats i programmets utvecklingsområden och prioriteringar.

För att ytterligare möjliggöra uppföljning beslutade kultur- och fritidsnämnden i december 2017 att koppla en styrande indikator om Lunds konsthall för 2018 till nämndens utvecklingsmål *Platser för möten*. Syftet är att säkerställa att Lunds konsthall fortsätter att sträva efter att vara en av landets främsta konsthallar i såväl sitt utbud som i presentationen av detta utbud. Till samma utvecklingsmål finns sedan tidigare en styrande indikator för Lunds kulturskola, som syftar till att säkerställa att verksamheten strävar efter att ge alla barn och unga möjlighet att utveckla sitt kulturutövande och att kötiden ska vara så kort som möjligt. Ytterligare indikatorer för att kultur- och fritidsnämnden ska kunna följa verksamheternas utveckling kommer dessutom att tas fram inför 2019, så kallade "följande indikatorer" till skillnad från de "styrande indikatorerna", som är direkt kopplade till något av de av nämnden beslutade utvecklingsmålen.

De årliga rapporteringar till nämnden från Lunds konsthall och Kulturskolan, som har varit en del av uppföljning kring uppdragen kan med fördel fortsätta för insyn i och dialog med verksamheten.

Vidare är en formaliserad struktur kring styrdokument för kulturverksamheten, likt det som gäller för andra verksamheter, förutsättningen för tydlighet mellan det som bör drivas av kommunen respektive av det "fria kulturlivet" och hur resursfördelning kan göras utifrån rådande regelverk och principer. Det finns inga hinder för att justera i programmet för att understryka detta.

Tydligare roll- och ansvarsfördelning

En av de vägledande principerna i det förslag till kulturpolitiskt program, som kultur- och fritidsnämnden fattade beslut om den 15 mars 2018, handlar om kulturens självständighet:

”För att kulturella uttryck ska fungera som en kraft i demokratin och samhällsutvecklingen krävs kulturell och konstnärlig frihet. Politiken skapar förutsättningar för kultur och konstnärlig verksamhet och fattar inte beslut om det konstnärliga innehållet. Detta ska i stället formas fritt av varje verksamhet, förening eller fristående kulturaktör.”

Genom det kulturpolitiska programmet anges den långsiktiga politiska inriktningen för kulturverksamheten i Lunds kommun. Ansvaret för själva genomförandet, som regleras i handlings- och verksamhetsplaner, vilar på förvaltningen i samverkan med interna och externa intressenter. Denna roll- och ansvarsfördelning förutsätter att nämnden har förtroende för att förvaltningen utför sitt uppdrag, i det här fallet tar fram treåriga handlingsplaner och ettåriga verksamhetsplaner, i enlighet med den inriktning, som anges i programmet.

Mot bakgrund av ovanstående är det kultur- och fritidsförvaltningens uppfattning att det, när det kulturpolitiska programmet träder i kraft, inte längre föreligger ett behov av politiskt beslutade verksamhetsuppdrag för Lunds kulturskola och Lunds konsthall och att det inte innebär några negativa konsekvenser för de båda verksamheterna att uppdragen ersätts av det kulturpolitiska programmet.

Förvaltningens förslag till beslut

Kultur- och fritidsnämnden föreslås besluta

att godkänna kultur- och fritidsförvaltningens förslag till yttrande avseende det kulturpolitiska programmet samt översända yttrandet till kommunkontoret

Urban Olsson
kultur- och fritidsdirektör

Annika Eklund
kulturchef

Beslut expedieras till:
Kommunstyrelsen
Akten